

Q&A verzekering aandachtspunten oorlog en opvang

Datum: 21-04-2022

**Voor vragen of aanvullingen stuur je een mail naar: wg-communicatie@vponederland.nl
Zij zullen de projectgroep benaderen.**

In deze Q&A staat informatie over aandachtspunten vanuit de verzekering wegens de oorlog in Oekraïne en opvang van vluchtelingen.

Op 24 februari heeft het noodlot Europa bereikt. Rusland valt Oekraïne binnen. Een gebeurtenis die indirect veel impact heeft op Nederland. De toestroom van Oekraïense vluchtelingen die naar het westen zijn gevlucht, heeft ervoor gezorgd dat de lagere (semi-) overheden in Nederland mogelijk te maken krijgen of al hebben gekregen met zorgdragen voor opvang en huisvesting van vluchtelingen of anders. De verwachting is dat het aantal vluchtelingen in Nederland blijft stijgen.

Onderstaand en bijgevoegd reacties van verzekeraars en mogelijke tips en aandachtspunten die we aan het verzamelen zijn. Als je aanvullingen hebt graag dit doorgeven zodat een collega meegenomen kan worden. Het is een groei document die gebruikt kan worden als naslagwerk.

Personen/vrijwilligers:

Eigen personeel is verzekerd via de verzekering van de organisatie als deze activiteiten als aanvullende taak van de huidige werkzaamheden en verzekerde hoedanigheid. Met die voorwaarde dat de organisatie dit faciliteert.

Hoe zit dit bij vrijwilligers?

Dit is afhankelijk wie de vrijwilliger aanstuurt.

- De vrijwilligers die door de gemeente worden aangestuurd zijn gedekt onder de aansprakelijkheidsverzekering en (indien aanwezig) de collectieve ongevallenverzekering.
- De vrijwilligers die door de politie, brandweer worden aangestuurd hebben dekking onder de aansprakelijkheidsverzekering, collectieve ongevallenverzekering.
- Vrijwilligers die "op eigen houtje" activiteiten ontplooiën kunnen volgens de definitie van "vrijwilliger" geen aanspraak maken.

Wanneer is iemand een vrijwilliger?

Definitie Vrijwilliger (bron: Centraal beheer)

U bent een vrijwilliger als u aan de volgende 4 voorwaarden voldoet:

- U verricht voor anderen of de samenleving werkzaamheden bij:
 - een sociaal belang behartigende instelling (SBBI), of
 - een (coöperatieve) vereniging of stichting, of
 - een algemeen nut beogende instelling (ANBI).

Let op: de (coöperatieve) vereniging, stichting of instelling moet een sociaal maatschappelijk belang dienen.

- U heeft geen persoonlijk, financieel of commercieel belang of gewin bij de werkzaamheden.

-
- U doet de werkzaamheden niet voor uw beroep.
 - U bent niet in loondienst bij de (coöperatieve) vereniging, stichting of instelling.
 - De mogelijke vergoeding die u voor het werk krijgt, is een vrijwilligersvergoeding volgens de regeling van de Belastingdienst.
 - Uw vrijwilligerswerk mag niet in de plaats van een betaalde baan op de arbeidsmarkt komen.

1. Tip: Wie stuurt je vrijwilligers aan en zijn de vrijwilligers geïnformeerd waar ze verzekerd zijn.

2. Tip: Regel aanvullend een Molestverzekering voor de betreffende begeleiders De politiek molestverzekering speelt in op de omstandigheid dat steeds vaker overheidsfunctionarissen slachtoffer worden van wraakacties gepleegd door burgers uit politieke motieven of uit ongenoegen over de maatregelen die betrokken functionarissen uit hoofde van hun functie moeten nemen.

Gebouwen Brand:

Controleer je polis of je nog afdoende bent verzekerd!

Het kan zijn dat er nieuwe panden in gebruik zijn genomen of gebruik van een pand gewijzigd is. Denk aan nieuwe gebouwen/plaatsen voor noodopvang of bij wijziging van gebruik aan bijvoorbeeld een school- of kantoorpand die als een opvanglocatie gebruikt gaan worden.

De brandverzekering omvat niet alle eigendommen en activiteiten die hierbij zijn intrede kunnen doen. Denk aan het bouwen/ plaatsen van noodopvang, transporteren van goederen, inzetten van vrijwilligers of extra personeel, ontplooiën van activiteiten of taken buiten de hoedanigheid.

Vraag aandacht voor:

- Melding gewijzigd gebruik verzorgingshuis bij verzekeraar
- Verzekering opstal met uitgebreide gevarendekking, dus niet alleen brand/storm
- Onderstaande paragraaf aangeleverd voor een gebruikersovereenkomst:

Artikel 5 Schade (verzekering)

1. Eigenaar heeft de opstal verzekerd voor brand met uitgebreide gevarendekking. Een eventueel eigen risico is voor rekening van de gebruiker.
2. Gebruiker heeft de aansprakelijkheid verzekerd voor zover het schadeclaims betreft van bewoners of derden waarvoor de gebruiker aansprakelijk te houden is.

Melden (meldingsplicht)

Een wijziging in het gebruik van een gebouw met een mogelijk gevolg voor het brandrisico in het gebouw dient gemeld te worden bij de verzekeraar(s) op de polis van de brandverzekering. Voor de gemeente betekent dit dat de tijdelijke opvang van vluchtelingen in bijvoorbeeld een sportaccommodatie of ander gebouw, dat eigendom is van de gemeente, moet worden gemeld bij de verzekeraar of verzekeringsmakelaar. Deze zal zorgdragen voor een juiste melding bij de betreffende verzekeraar(s).

Bij opvang in een gebouw van een derde dient de eigenaar van het gebouw zelf een melding te doen bij zijn brandverzekeraar en aansprakelijkheidsverzekeraar. Voor de gemeente is het belangrijk om wanneer zij eigendommen van de gemeente, zoals: goederen en inventaris in gebouwen van derden heeft, dit eveneens te melden bij de verzekeringsmakelaar, zodat deze - ook al valt de waarde binnen de automatische dekking - op het adres van derden kunnen worden meeverzekerd.

Enkele aandachtspunten in en om het gebouw zie bijlage 1.

3. Tip: CHECK je gebouwenverzekering en informeer de verzekeraar of deze dekking biedt.

4. Tip: CHECK je eigen risico of deze gehandhaafd blijft.

5. Tip: Laat de brandweer controles uitvoeren of de gebouwen aan veiligheidseisen voldoen als noodopvang locatie.

Aansprakelijkheidsverzekering:

Controleer of de aansprakelijkheidsverzekering van de gemeente de Oekraïense vluchtelingen die in de gemeente verblijven tijdelijk wil verzekeren. We zien dat diverse gemeentes dit hebben geregeld. De VNG daarnaast is aan het uitzoeken of er één overkoepelende verzekering mogelijk is.

6. Tip: CHECK je aansprakelijkheidsverzekering of deze dekking biedt en/of dit via de VNG kan.

Oekraïense Vluchtelingen

Aansprakelijkheidsdekking voor vluchtelingen

De vluchtelingen die op grond van de Handreiking (GOO) worden opgevangen, zullen zelf mogelijk geen eigen aansprakelijkheidsverzekering hebben, of als ze die hebben zal die mogelijk vanwege de oorlog in hun eigen land geen dekking bieden. Asielzoekers verkrijgen in de regel een verzekeringsdekking tegen particuliere aansprakelijkheid via het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers. Omdat de vluchtelingen uit Oekraïne hier 90 dagen zonder visum mogen verblijven en dus geen asiel hoeven aan te vragen, vallen zij, als zij geen asiel aanvragen, echter niet onder de dekking van de aansprakelijkheidsverzekering die asielzoekers automatisch via het COA verkrijgen. Zij vallen hiermee min of meer tussen wal en schip. Om dit te voorkomen hebben een aantal verzekeraars (de meest groten zijn al aangesloten Meloir, CB), vanuit hun maatschappelijke verantwoordelijkheid als overheidsverzekeraar, besloten om op de bij ons verzekerde aansprakelijkheid voor gemeenten kosteloos een particuliere aansprakelijkheidsdekking op te nemen voor de Oekraïense vluchteling (volgens, in overeenstemming met Handreiking GOO).

Schaden die zij aan derden veroorzaken zijn hiermee gedekt.

De volgende categorieën van vluchtelingen komen dan in aanmerking voor deze verzekering

1. Personen met de Oekraïense nationaliteit;
2. Derdelanders die vóór 24 februari 2022 rechtmatig verbleven in Oekraïne;
3. Gezinsleden van de onder 1) en 2) genoemde personen:
 - a) Huwelijkspartner of niet-gehuwde partner waarmee een duurzame relatie wordt onderhouden;

-
- b) Minderjarige ongehuwde kinderen (binnen of buiten huwelijk geboren of geadopteerd);
 - c) Andere naaste familieleden die met het gezin samenwoonden en die daarvan volledig of grotendeels afhankelijk zijn.

**7. Tip: CHECK je aansprakelijkheidsverzekering of deze dekking biedt voor deze vluchtelingen.
(Geef het door als dit niet zo is)**

Handige pagina's digitaal:

- Informatie voor woning eigenaren die vluchtelingen op nemen en voor vluchtelingen die met eigen wagen komen: [Wat betekent het opvangen van Oekraïense vluchtelingen voor uw verzekeringen? \(vereende.nl\)](#)
- VNG heeft over de problematiek Oekraïne een speciale website: <https://vng.nl/rubrieken/onderwerpen/oorlog-oekraïne-informatie-voor-gemeenten>
- Overheid [Staatscourant 2022, 9469 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen \(officielebekendmakingen.nl\)](#): <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2022-9469.html>
- Site Central beheer: [Oekraïne en de gevolgen voor uw verzekeringen | Centraal Beheer - Centraal Beheer](#)

Bijlage 1) Tijdelijke huisvesting voor vluchtelingen uit Oekraïne

Aandachtspunten

In dit document willen we een aantal punten onder de aandacht brengen, welke gericht zijn op de veiligheid in en rond de gebouwen en gebruikt worden voor opvang van vluchtelingen.

Instructies

Het is belangrijk om de tijdelijke bewoners van het gebouw bij aankomst duidelijk te informeren over de brandrisico's en de preventieve maatregelen die in en rond het gebouw van kracht zijn. De instructies dienen bij voorkeur in de eigen taal te worden verstrekt, in dit geval in de Oekraïense en eventueel in de Russisch of in een andere moedertaal. De instructies dienen ook op duidelijk zichtbare posters in deze talen te worden opgehangen op centrale plaatsen in het gebouw. Het wordt aangeraden om de instructies regelmatig te herhalen, bijvoorbeeld na een evacuatieoefening.

Kleine blusmiddelen

Elke verblijfsruimte dient voorzien te zijn van voldoende kleine blusmiddelen in werkvaardige toestand. Per ruimte moeten minimaal twee blusapparaten van 6 liter of 5 kilo aanwezig zijn, voor ruimtes groter dan 400 m² geldt minimaal één blusapparaat per 200 m². Geadviseerd wordt om schuimblussers in plaats van poederblussers op te hangen; poederblussers veroorzaken bij gebruik veel nevenschade en worden afgeraden. Een adequaat gebruik van kleine blusmiddelen vergt enige kennis van en ervaring met brand en blusmethoden. Een training in de omgang met kleine blusmiddelen wordt aangeraden voor aanwezige begeleiders en beveiligers in de tijdelijke huisvesting. Blusapparaten moeten volgens de wettelijke regeling blusmiddelen (REOB) elke twee jaar worden gekeurd, slanghaspels jaarlijks.

Rookverbod

In het gebouw geldt in *alle* ruimten een rookverbod; roken is in het gebouw niet toegestaan. Voor rokers kan buiten het gebouw een rookgebied of een rookruimte worden aangewezen op veilige afstand van het gebouw (minimaal 10 meter). De plaats of ruimte waar gerookt mag worden dient voorzien te zijn van een metalen, met zand gevulde bak voor het verzamelen van sigaretresten. Hoewel het gebruik van een aparte rookruimte in het gebouw wordt afgeraden, kunnen lokale omstandigheden aanleiding zijn om in pandig een rookruimte in te richten. Deze ruimte dient fysiek gescheiden te zijn van de overige ruimten in het gebouw, en voorzien te zijn van een zelfsluitende deur en metalen afvalbakken met volledige of vlamdovende metalen deksels en/of metalen, dubbelrings asbakken. Afvalbakken en asbakken dienen regelmatig, minimaal eenmaal per dag, in een buiten staande afvalcontainer op veilige afstand van het gebouw te worden geleegd (zie onder: *Afval binnen/buiten*).

Afval binnen/buiten

Afval in het gebouw dient bij voorkeur te worden verzameld in metalen afvalbakken met dichte of met vlamdovende metalen deksels. Dagelijks dient afval afgevoerd te worden naar op veilige afstand van het gebouw geplaatste, bij voorkeur metalen afvalcontainers (zie *Buitenopslag*).

Buitenopslag

Brandbare zaken zoals: afval, afvalcontainers, pallets en emballagematerialen dienen minimaal 10 meter van het gebouw te worden geplaatst om bij brandstichting een snelle overslag naar het gebouw te voorkomen. Onder luifels en afdaken dient geen opslag van brandbare materialen plaats te

vinden. Afval en buitenopslag dient regelmatig van het terrein verwijderd te worden. Eenvoudige verplaatsing van brandbare materialen zoals het verrijden van een rolcontainer dient te worden voorkomen door een deugdelijke (eventueel tijdelijke) omheining rond de brandbare buitenopslag en/of het vastzetten van rolcontainers ('verankeren' met een deugdelijk hangslot met ketting).

Geadviseerd wordt om een goede

orde en netheid rondom het gebouw te waarborgen door dagelijks of zo nodig meerdere keren per dag een veiligheidsronde rondom het gehele gebouw te maken (zie ook *Orde en netheid*).

Orde en netheid

Een goede orde en netheid in een gebouw verlaagd de kans op het ontstaan van brand en op een snelle uitbreiding van een beginnende brand. Hoewel de huisvesting van vluchtelingen uiteraard afwijkt van het normale gebruik van een gebouw en meegebrachte privé zaken op een eigen plek moeten kunnen worden geplaatst, wordt aangeraden om een goede orde en netheid in het gebouw zo veel mogelijk te waarborgen en dagelijks of zo nodig meerdere keren per dag een veiligheidsronde door het gehele gebouw te maken om de huishouding in het gebouw te controleren. Daarbij kan het helpen om de tijdelijke bewoners een duidelijke en veilige plek voor hun privé zaken te wijzen.

Vuur en kaarsen

Open vuur is niet toegestaan in het gebouw. Het branden van kaarsen of waxinelichtjes in en bij de verblijf slaapplekken van de vluchtelingen wordt sterk afgeraden. Voor gebed en bezinning wordt geadviseerd een aparte ruimte in het gebouw in te richten, waar op veilige en gecontroleerde wijze kaarsen kunnen branden en waxinelichtjes kunnen worden aangestoken. In plaats van lucifers of aanstekers kan gebruik gemaakt worden van een aansteeklont zoals deze in kerken wordt gebruikt. Laat kaarsen alleen branden in stevige standaards van onbrandbaar materiaal, plaats waxinelichtjes op een stevige en onbrandbare ondergrond en houdt de ruimte zoveel mogelijk vrij van brandbare materialen. Wanneer het branden van kaarsen en waxinelichtjes in de slaap- en verblijfruimtes van de vluchtelingen wordt toegestaan, dan moeten dezelfde regels als voor een aparte ruimte gelden: gebruik van stevige, onbrandbare kaarsenstandaards en houders voor waxinelichtjes, en geen brandbare materialen zoals kleding

in de directe omgeving van de kaarsen en waxinelichtjes. Lucifers en aanstekers dienen veilig opgeborgen te zijn en niet direct bereikbaar voor kinderen. Tijdens veiligheidsrondes door het gebouw dient controle op het branden van kaarsen en waxinelichtjes plaats te vinden (meerdere keren per dag).

Verwarming en koeling

Als ruimtes in het gebouw extra verwarmd moeten worden, dient alleen professionele apparatuur te worden toegepast, bij voorkeur elektrische verwarmd. Verwarmingsunits dienen minimaal 2 meter vrij van opslag en materialen gehouden te worden. Gebruik van gasgestookte apparatuur wordt afgeraden (bijvoorbeeld het gebruik van losse flessen met propaangas); als gasgestookte verwarmingsunits worden gebruikt dienen nieuwe aansluitingen (slangen en klemmen) toegepast te worden en dienen de aansluitingen regelmatig te worden gecontroleerd op beschadigingen en gaslekkages. Het gebruik van elektrisch, of met gas- of diesel gestookte 'heteluchtkanonnen' wordt sterk ontraden.

Privéapparatuur

Het gebruik van eigen apparatuur wordt afgeraden, met uitzondering van laders voor mobiele telefoons, laptops en kleine radio's (zie *Laden van batterijen*).

Laden van batterijen

Het laden van batterijen van bijvoorbeeld mobiele telefoons vormt een verhoogd brandrisico, onder andere bij gebruik van bijvoorbeeld merkloze laders of beschadigde batterijen. Geadviseerd wordt om batterijen op een centrale plaats te laden, volledig vrij van brandbare materialen, bij voorkeur in een aparte ruimte (zie ook het gebruik van verlengkabels onder *Elektrische installatie*). De ruimte dient regelmatig gecontroleerd te worden.